روزنامه صبح ایران
امتیاز

شنبه ۲۱ خرداد ۱۴۰۱ ■ شماره ۳۴۵۰

وزیر اقتصاد خبر داد؛

وام قرض‌الحسنه ۳ تا ۵ میلیونی به زائران حسینی بدون مراجعه به بانک

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: تسهیلات تا سقف ۵ میلیون تومان برای حضور زمینی زائران اربعین حسینی (ع) در بزرگترین اجتماع بشری جهان پیش بینی شده است.

سید احسان خاندوزی وزیر امور اقتصاد و دارایی اظهار کرد: به منظور پرداخت تسهیلات برای حضور زمینی زائران اربعین حسینی (ع)، پس از هماهنگی‌هایی که با سازمان برنامه و بودجه، سازمان حج و زیارت، ستاد مرکزی اربعین، پلیس گذرنامه و بانک‌ها صورت گرفت، زائران سرپرست خانواری که یارانه دریافت می‌کنند پس از درخواست این تسهیلات در سامانه حج و زیارت (سماح) در صورتی که از مرزهای زمینی خارج شوند، مبلغ این تسهیلات به صورت خودکار و بدون نیاز به مراجعه به بانک‌ها به حساب یارانه آنها واریز شده و با اقساط یک‌ساله از یارانه آنها کسر خواهد شد.

وی افزود: در خصوص زائرانی که سرپرست خانوار نیستند امکان بهره‌مندی از این تسهیلات با رضایت سرپرست خانوار فراهم خواهد شد. خاندوزی بیان کرد: این تسهیلات به طور ویژه برای آن دسته از هموطنانی پیش بینی شده که به دلیل مشکلات مالی توان حضور در راهپیمایی اربعین حسینی را نداشتند.

«لیتیوم» باعث خشک شدن دریاچه‌ها می شود!؟

شاه‌ماهی که به نفع سودجویان شد

بزرگترین معادن لیتیوم ایران هم در شرق کشور و در استان خراسان جنوبی در شهر نهبندان و اطراف بیرجند قرار دارد. بعد از آن دریاچه نمک قم، چهارمحال و بختیاری و اصفهان هم دارای این معدن هستند. این ماده یک نوع خاک معدنی هست که حتی از آب شور هم به دست می‌آید.بررسی‌ها نشان می‌دهد که اگر چه خشکسالی و سدسازی موجب خشکیدن دریاچه‌های داخلی شده و تلاش‌هایی برای احیای آن‌ها هم انجام شده، اما این خشکیدن در پس خود منابع مالی زیادی (استخراج لیتیوم) به همراه دارد. خشکیدن دریاچه‌هایی مانند ارومیه، دریاچه نمک قم، بختگان، هامون، جازموریان و ... در ایران که تقریبا از اواخر دهه هفتاد نمایان شد، دلایل متعددی دارد که هر یک در جای خود قابل بررسی است.

اما به استناد گزارش‌های رسانه‌ای، وجود منابع عظیم «لیتیوم» در کف این دریاچه‌ها شاید یکی از دلایل توجه ناکافی به روند خشک شدن این منابع مهم طبیعی و تعلل در احیای آن باشد.

لیتیوم و کاربرد آن

بیشترین و بزرگ‌ترین دخایر لیتیوم دنیا در بولیوی و افغانستان وجود دارد که حتی تعدادی از کارشناسان یکی از دلایل کودتای بولیوی و جنگ امریکا در افغانستان به ویژه در دوران ترامپ را دسترسی به معادن غنی لیتیوم در این کشور می‌دانستندلیتیوم یک فلز قلیایی نقره‌ای–سفید و نرم با عدد اتمی ۳ است.

این عنصر در شرایط استاندارد دما و فشار سبک‌ترین فلز و کم چگالی‌ترین عنصر جامد است. به دلیل واکنش‌پذیری بالای لیتیوم، هرگز نمی‌توان آن را به صورت عنصر آزاد در طبیعت پیدا کرد و همواره در بخشی از یک ترکیب شیمیایی که بیشتر یونی است، پیدا می‌شود.

از آن‌جایی که لیتیوم در آب حل می‌شود، به صورت یون در آب اقیانوس‌ها و به صورت نمک در آب‌ها و [خاک]رس هم دیده می‌شود. لیتیوم و ترکیب‌های آن کاربردهای فراوانی دارند از آن جمله در شیشه و سرامیک پایدار در برابر گرما، آلیاژهای با مقاومت بالا نسبت به وزن که در فضاپیماها کاربرد دارد، باتری‌های لیتیوم خودروهای برقی و در مصارف پزشکی به عنوان دارو است.

بزرگترین معادن لیتیوم ایران هم در شرق کشور و در استان خراسان جنوبی در شهر نهبندان و اطراف بیرجند قرار دارد. بعد از آن دریاچه نمک قم، چهارمحال و بختیاری و اصفهان هم دارای این معدن هستند. این ماده یک نوع خاک معدنی هست که حتی از آب شور هم به دست می‌آید.

چند دریاچه در ایران خشک شده است؟

شاید نتوان به درستی تعداد دریاچه‌های خشک شده ایران را به دست آورد، اما برخی از آن‌ها را به دلیل اهمیت اکولوژیکی می‌توان مد نظر داشت. مهم‌ترین و بزرگ‌ترین آن، دریاچه ارومیه است که به نظر می‌رسد این روزها نفس‌های آخر را می‌کشد و چیزی تا مرگ کامل آن باقی نمانده است.دریاچه‌های هامون در استان سیستان و بلوچستان در مرز شرقی ایران، دریاچه‌های کافتر، بختگان، مهارلو، پریشان و طشک در استان فارس، دریاچه جازموریان در جنوب کرمان و غرب سیستان و بلوچستان، تالاب گاوخونی در استان اصفهان، دریاچه نمک و حوض سلطان در استان قم و ... از جمله مهم‌ترین دریاچه‌های خشک شده ایران هستند که دست بر قضا برخی از آنان مانند دریاچه نمک قم، تالاب حوض سلطان، دریاچه ارومیه و ... از جمله مهم‌ترین منابع غنی «لیتیوم» هستند.

ایران از معدود کشورهایی است که به مقادیر مناسبی از ذخایر عناصر نادر خاکی و فلزات با ارزش دسترسی دارد که بعد از فرآیند اکتشافات پهنه‌های معدنی در سال ۱۳۹۳، شناسایی ذخایر لیتیوم از جمله اتفاقاتی بود که در این اکتشافات رخ داد و فلزات کم‌یابی مانند فلز لیتیوم در مناطق مختلف کشور در مقادیر مناسب رصد شد و استحصال نیمه‌صنعتی آن در دستور کار قرار گرفت.

لیتیوم اکنون در بازارهای جهانی به صورت فلز، حدودا با قیمت ۱۶۰ دلار به ازای هر کیلوگرم به فروش می‌رسدبیشتر عناصر نادر خاکی و فلزات کمیاب برای استخراج به تکنولوژی بالایی نیاز دارند و بر خلاف دیگر محصولات معدنی در حجم کم و در ابعاد کیلوگرم خرید و فروش می‌شود که همین امر به علت قیمت بالای آن‌ها و سختی استحصال‌شان بوده و در صورتی که بتوان در استحصال و تولید این مواد به مزیت رسید، در عمل ارزش افزوده بالایی خواهند داشت، زیرا فلزی مانند لیتیوم در صنایع «های‌تک» مصارف بسیاری دارد و استفاده از آن از سال ۲۰۱۵ تاکنون بیش از ۱۰ برابر افزایش داشته است. اکتشاف و استخراج این فلز نیاز به فناوری‌های بالایی دارد و با توجه به این‌که امروز دنیا به سمت اتومبیل‌های الکترونیکی پیش می‌رود که باتری آن‌ها نیز از لیتیوم ساخته می‌شود، از این فلز با ارزش به عنوان یکی از نیازهای تکنولوژی روز یاد می‌شود.

لیتیوم اکنون در بازارهای جهانی به صورت فلز، به طور تقریبی ۱۶۰ دلار به ازای هر کیلوگرم به فروش می‌رسد، همچنین کنسانتره آن با کیفیت‌های «درجه کیفیت ساخت باطری»، «کربنات لیتیوم» و «کنسانتره» به ترتیب در حدود ۲۰ هزار دلار، هفت دلار و پنج دلار در هر تن به فروش می‌رسد.

شاه‌ماهی که به نفع سودجویان شد

چنانچه مشخص است فلز لیتیوم یکی از فلزهای گرانبهایی است که در سال‌های اخیر برای مصارف مختلف مورد استفاده قرار گرفته و تقاضای زیادی در بازارهای جهانی برای آن وجود دارد، به‌گونه‌ای که قیمت این فلز در بازار شانگهای، طی کمتر از ۸ ماه بیش از ۴۰۰ درصد افزایش داشته است.

این مطلب با توجه به استخراج تخصصی و سخت این فلز که بیشتر از آب شور اقیانوس و کف دریاها به دست می‌آید، اما در ایران در عمق نیم‌متری و در برخی موارد از سطح دریاچه‌های خشک شده و به سهولت به دست می‌آید. این موضوع مانند صید شاه‌ماهی است که از برنامه‌های نامتوازن توسعه، به ویژه در زمینه احداث سدها و خشک شدن تالاب‌ها و به نفع سودجویان و مخالفان احیا دریاچه‌ها رقم زده شد.البته شاید برداشت به این شیوه بسیار راحت و بدون دردسر و کم هزینه باشد، اما در بلند مدت تاثیرات بسیار زیادی بر اکوسیستم داشته و مرگ بسیاری از دریاچه‌ها و تالاب‌ها به منزله مرگ طبیعت و خالی از سکنه شدن منطقه درگیر این روند است.

بررسی وضعیت حمایت از محیطزیست در دنیا به حدی جدی است که کشوری مانند سوئد در اروپا با وجود داشتن بزرگ‌ترین معدن طلای اروپا (بولیدن)، آن را از سال ۱۹۶۷ تعطیل کرده و تنها دو شرکت معدنی لوندین و سوندیک در این کشور مشغول به کار هستند. استفاده از ذخایر معدنی در حوزه اقتصاد بسیار مهم و ضروری است.این نحوه استفاده زمانی از اهمیت برخوردار است که بر مبنای اصول توسعه پایدار باشد. سوئد ترجیح داده تا به جای درآمدزایی از معادن، در صنعت گردشگری سرمایه‌گذاری کند، تا از این طریق محیطزیست خودش را حفظ کرده و درست در زمانی‌که بیشتر نقاط دنیا با مشکل کم‌آبی و فرونشست روبرو هستند، این کشور وضعیت بسیار خوبی داشته و بعید نیست تا در آینده به یکی از معدود مکان‌های دنیا برای مهاجرت و فرار از وضعیت بحرانی محیطزیست باشد.در مجموع می‌توان گفت؛ قدر مسلم درآمدزایی از طریق گردشگری و آن هم با وجود پتانسیل‌های خوب ایران (دریاچه ارومیه و دریاچه نمک قم در دل کویر) در این حوزه هم پایدارتر و هم منطقی‌تر خواهد بود.

گزارش اختصاصی

گزارش «امتیاز» در مورد عوامل بازدارنده از آتش سوزی های تعمدی

احیای یک تالاب نیم سوخته!

■ سهراب ایزدی

مهم‌ترین انگیزه از برافروختن تعمدی آتش در تالاب انزلی، تصرف زمین و الحاق آن به زمین‌های کشاورزی است که بررسی علل این اتفاق و ارائه راهکارهایی به جهت جلوگیری از آن می‌تواند به پیشگیری از اتفاقات بعدی کمک کند.«عامل انسانی» فصل مشترک آتش‌سوزی تالاب انزلی و هورالعظیم است بنابراین افزایش فرهنگسازی درباره مزیت تالاب‌ها از طریق استفاده از ظرفیت سمن‌ها و رسانه‌ها اهمیت زیادی دارد علاوه بر آن دیپلماسی فعال زیست‌محیطی می‌تواند باعث کاهش خسارات ناشی از خشکسالی کشورهای همسایه بر ایران شود همچنین برخورد قاطع با متخلفان عامل بازدارنده‌ای در جهت تکرار نشدن چنین حوادثی در کشورمان خواهد بود. متاسفانه مرز اغلب تالاب‌ها روی نقشه تعریف شده است و روی زمین مرزها مشخص نشده و یا استحکام خود را از دست داده‌اند و صرف وجود آب نمی‌توان مرزی برای تالاب قائل شد، از این‌رو اولین گام برای جلوگیری از آتش‌سوزی و سایر تنش‌های انسانی تعیین مرز با سازه‌های مشخص (تیرهای بتنی و...)، قانونی و قابل شناسایی برای مردم است تا در کنار پشتوانه قانونی جلوی تصرف گرفته و نصب این تیرها در مناطقی که سابقه آتش‌سوزی دارند اولویت داشته تا مانعی برای تصرف اراضی تخریب شده شود. تکرار چنین حوادثی اجتناب‌ناپذیر است و آموزش ذی‌نفعان محلی با ارزش‌ها و خدمات تالاب‌ها و پیامدهای منفی تغییرات تالاب‌ها در کنار پشتوانه قانونی و حفاظت فیزیکی امری ضروری است و این زمانی اتفاق می‌افتد که مردم اراضی ملی را نیز همچون اراضی شخصی خویش دوست بدارند و در حفظ و نگهداری آنها احساس مسئولیت کرده و کوشا باشند.

رییس جمهور: برای خنثی‌کردن نقشه سوداگران بخش‌های آسیب‌دیده تالاب انزلی احیا شود

رئیس جمهور با تاکید بر اینکه مسئولان حفاظت محیط زیست و مسئولان انتظامی و امنیتی نباید اجازه دهند عده‌ای منفعت‌پرست مجموعه‌های ذی‌قیمت برای کشور و ملت را تغییر دهند، اظهار داشت: برای خنثی‌کردن نقشه سوداگران، تلاش کنید بخش آسیب‌دیده تالاب انزلی در حد امکان احیا شده و به حالت قبل بازگردد.

آیت الله دکتر سید ابراهیم رئیسی روز یکشنبه در جلسه هیات دولت با ابراز تأسف از آتش‌سوزی تالاب انزلی توسط افراد سودجو اظهار داشت: وظیفه سازمان محیط زیست و مسئولان محلی پیش‌بینی، پیشگیری از وقوع حوادث مشابه و برخورد متناسب با افرادی است که با تخریب محیط زیست به دنبال تأمین منافع خود هستند.

رئیس جمهور تالاب انزلی را نمونه منحصر به فرد در محیط زیست برشمرد و تأکید کرد: مسئولان حفاظت محیط زیست و مسئولان انتظامی و امنیتی نباید اجازه دهند عده‌ای سوداگر و منفعت‌پرست مجموعه‌های ذی‌قیمت برای کشور و ملت و اکوسیستم یک منطقه را تغییر دهند.

دکتر رئیسی بر همین اساس به مسئولان سازمان حفاظت محیط زیست مأموریت داد ضمن برنامه‌ریزی برای حفاظت جدی از منابع طبیعی کشور و جلوگیری از تکرار حوادث مشابه، برای خنثی‌کردن نقشه سوداگران، تلاش کنند بخش آسیب‌دیده تالاب انزلی در حد امکان احیا شده و به حالت قبل بازگردد.

چرا تالاب ها اهمیت دارند؟

چند سالی می‌شود که چپ و راست، از هر طرف می‌شنویم که تالابی در نقطه‌ای از کشور خشک شده یا نفس‌های آخرش را می‌کشد؛ در حالی که عمر بیشتر تالاب‌ها در کشورمان به چند هزار سال می‌رسد و در تمام این سال‌ها کمتر پیش آمده است که تالابی خشک و تنوع زیستی‌اش نابود شود. شاید بپرسید تالاب ها چه اهمیتی دارند؟ هم اکنون به دلیل ریزگردهای عراق، هوای کشورمان در بیشتر روزهای سال آلوده است اکنون تصور کنید با خشک شدن تالاب‌ها و رودخانه‌های کشور و ایجاد گرد و غبار داخلی، چه بر سر آب‌وهوای کشورمان خواهد آمد. مشکل تالاب‌ها محدود به یک استان و شهر نیست و در جای‌جای کشورمان از تالاب‌های لرستان و همدان در غرب گرفته تا تالاب‌های تهران و مرکزی، تالاب‌های شمال کشور، تالاب «هامون» و «هورالعظیم»، هر کدام مشکلات مشابهی دارند که استمرار بی‌توجهی به آن‌ها موجب خسارت های زیادی شده است. گفته می‌شود، هر هکتار تالاب، ۲۰۰ برابر یک زمین کشاورزی ارزش اقتصادی دارد. تالاب‌ها یکی از جاذبه‌های دیدنی و زیبای ایران هستند که هر سال گروه‌های زیادی از مردم را به سوی خود جذب می‌کنند، حالت تعدیل کننده آب‌وهوا را دارند، زمانی که تالاب‌ها خشک شوند سطح آب‌های زیرزمینی یا پایین می‌آید یا خشک می‌شود. تالاب ها همچنین می‌توانند شغل‌های پایدار و درآمدزایی در حوزه گردشگری ایجاد کنند و موجب جذب گردشگران داخلی و خارجی شوند. وجود تالاب‌ها در هر منطقه موجب ایجاد تنوع زیستی می‌شود.درواقع می‌توان گفت تالاب‌ها نقشی حیاتی برای حفظ تنوع جانوری به خصوص پوشش گیاهی دارند و از فرسایش خاک منطقه جلوگیری می کنند.

معصومیت یک تالاب

طبق نوشته‌ها در فضای مجازی، تالاب بندرانزلی معروف به مرداب بندرانزلی با مساحتی حدود ۲۰ هزار هکتار، مستقر در جنوب غربی سواحل دریای خزر، از مهم‌ترین و بزرگ‌ترین زیستگاه‌های طبیعی جانوران ایران است. تالاب انزلی، هر ساله پذیرای تعداد زیادی از پرندگانی است که از کشورهای همسایه شمالی به ایران می‌آیند. این تالاب به دلیل موقعیت جغرافیایی از نظر میزان بالای رطوبت و آب با هیچ یک از تالاب‌های ایران قابل مقایسه نیست. حوضه آبریز تالاب دارای مساحتی حدود ۳۷۴ هزار هکتار است. تالاب انزلی در سال ۱۳۵۴ (دسامبر ۱۹۷۵) در فهرست تالاب‌های بین‌المللی کنوانسیون رامسر به ثبت رسید علاوه بر آنکه سازمان‌های محیطزیستی بین‌المللی، این تالاب را به عنوان زیستگاه با اهمیت برای پرندگان تشخیص داده‌اند اما با این حال، این تالاب به دلیل احتمال بالای خطر خشک شدن و نیاز ضروری به مراقبت، در فهرست مونترآل هم قرار گرفته است. تالاب انزلی، دارای ۱۱ رود اصلی و ۳۰ رود فرعی است که پس از آبیاری مزارع و شالیزارها در بالادست، به همراه جریان‌های سطحی حوضه آبریز تالاب به آن وارد می‌شوند. طبق گزارش‌های منتشر شده در فضای وب، مشکل مهم تالاب انزلی آلودگی روزافزون آب آن است چراکه تقریبا فاضلاب تمام خانه‌های مسکونی و اغلب کارخانه‌ها و کارگاه‌های صنعتی واقع در اطراف تالاب به درون آن یا به داخل رودخانه‌هایی که به تالاب می‌ریزند سرازیر می‌شوند. از دیگر دلایلی که موجب تهدید تالاب انزلی شده، افزایش سطح رسوبات منجر به کاهش عمق تالاب و همچنین تغییر کاربری زمین‌ها و تبدیل بخشی از اراضی حاشیه تالاب به زمین‌های کشاورزی است. فروردین ۱۳۹۴، مدیرکل وقت حفاظت محیطزیست گیلان، از کاهش عمق این تالاب به کمتر از یک متر خبر داد و دلیل آن را ورود سالانه ۲۵۰ هزار متر مکعب رسوبات طبیعی و خانگی و صنعتی دانست که از ۱۰ رودخانه و ۵ شهرستان، به آن وارد می‌شود و نقش مهمی در خشک شدن این تالاب ایفا می‌کند.

آتش برای چهارمین بار طی سال‌های اخیر

تالاب‌ها گرچه بعضا محیط‌های آبی کوچکی هستند اما وظایف بزرگی در محیط زیست دارند. تالاب‌ها خدمات گوناگونی به موجودات زنده ارائه می‌کنند و در عین حال با چالش‌های زیادی از جمله آلودگی و آسیب‌هایی مانند آتش‌سوزی روبه‌رو هستند. این روزها پیکر تالاب انزلی و هورالعظیم از تازیانه‌های آتش زخمی است.

تالاب‌ها به عنوان محیط‌هایی میان خشکی و آب محسوب می‌شوند، از اهمیت بالایی برخوردار هستند. تالاب‌ها در کنار تامین آب و فراهم کردن موقعیت‌های معیشتی مانند ماهیگیری، باعث پایداری تنوع زیستی و پایش رودخانه‌ها می‌شوند و از این جهت اهمیت بالایی دارند.

تالاب یا مرداب بندر انزلی با مساحتی در حدود ۲۰ هزار هکتار در شمال ایران، واقع در استان گیلان و در نزدیکی بندر انزلی قرار دارد. انزلی یکی از ثروت‌ها و سرمایه‌های استان گیلان است. اهمیت این تالاب از دیرباز، هم به عنوان منبع درآمد اهالی حاشیه تالاب و هم به عنوان یک جاذبه گردشگری و هم به عنوان یک میراث ملی و تاریخی پوشیده نیست. حدود دو دهه است که خطر کم‌آبی تالاب انزلی را تهدید می‌کند. پسروی آب دریاها از جمله دریای خزر به‌طور دوره‌ای در نیم قرن اخیر اتفاق افتاده است و اکنون در اوج پسروی قرار دارد.

آتش سوزی سبب از بین رفتن بخشی از اکوسیستم طبیعی منطقه می‌شود. این آسیب زیست‌محیطی برای چهارمین بار طی سال‌های اخیر در تالاب بین المللی انزلی تکرار شده است. اولین آتش سوزی در تالاب انزلی در سال جاری ۳۱ تیرماه به وقوع پیوست و دومین آتش‌سوزی تالاب انزلی شهریورماه رقم خورد. از ساعت ۲۳ و ۳۰ دقیقه پنج‌شنبه (۱۰شهریورماه) تالاب بین المللی انزلی در محدوده چراغ پشتان و بخش مرکزی تالاب دچار آتش سوزی شد. اگرچه نیروهای امدادی و آتش نشانی و حفاظتی محیط زیست و منابع طبیعی و بسیجیان به‌صورت زمینی به نقاط اولیه حریق رسیدند تا دمای محیط را کاهش دهند و نقاط اولیه را پاکسازی کنند اما شعله‌های حریق با نیروهای امدادگر خیلی فاصله داشت و امکان اطفای حریق به صورت زمینی میسر نبود بنابراین دامنه آتش گسترش یافت. وزش باد و گرمای هوا نیز باعث گسترده‌تر شدن حریق شد بنابراین از استانداری و مدیریت بحران گیلان درخواست اعزام بالگرد شد.

به گفته محمد پورخوش سعادت – فرماندار بندرانزلی – وسعت حریق در نیزارهای تالاب انزلی به ۴۰ هکتار رسید و آتش به سمت هسته مرکزی تالاب پیش رفت و حرکت دو بالگرد اطفا از فرودگاه سردار جنگل رشت تا انزلی در دستور کار قرار گرفت و این بالگردها باید فرایند نصب و آبگیری سبد را انجام دهند.

سرهنگ خلبان علی یاوری – خلبان نیروی هوافضای سپاه – از توانایی حمل ۶۰ تن آب توسط بالگردهای آبپاش خبر داد و گفت: بالگرد آبپاش نیروی هوافضای سپاه توانایی حمل ۶۰ تن آب را دارد و به محض ورود به استان گیلان و تالاب بین المللی انزلی ۳۰ فوت آب در این منطقه رهاسازی شد.

پورخوش سعادت نیز جمعه شب از شکسته شدن خط آتش در تالاب بین المللی انزلی خبر داد و گفت: سه فروند بالگرد اطفای حریق که عصر امروز به منطقه اعزام شدند، همچنان حضور دارند تا شرایط تالاب پایدار شود.

او شنبه (۱۲ شهریورماه) با بیان اینکه خوشبختانه با تلاش‌های صورت گرفته طی ۳۰ ساعت گذشته آتش در نیزارهای تالاب انزلی در منطقه چراغ پشتان خاموش شده است، اظهار کرد: متاسفانه آتش زیر خاکستر همچنان وجود دارد و مستعد شعله ور شدن است. هر سه فروند بالگرد اطفای اعزامی به گیلان در منطقه هستند و عملیات آبپاشی را انجام می دهند و کارشناسان و نیروهای یگان حفاظت محیط زیست استان در حال ارزیابی خسارات وارده به تالاب هستند. از عصر روز گذشته تاکنون بیش از چند ۱۰ تن آب روی نیزارهای آتش گرفته ریخته شده و لذا شاهد تبخیر این آب و ایجاد مه و بخار نیز در منطقه هستیم.

از ساعات اولیه شروع آتش‌سوزی موضوع عوامل وقوع این اتفاق مطرح بود. اکبر سبحانی – دادستان بندر انزلی – شنبه (۱۲ شهریورماه) در خصوص آتش زدن بستر تالاب بندر انزلی از دستگیری و تحت نظر بودن چهار متهم در شب گذشته خبر داد که پس از تحقیقات مقدماتی در دادسرا دو نفر روانه زندان شدند.

دود هورالعظیم به چشم خوزستانی‌ها هم رفت

در حالی که آتش به جان تالاب انزلی افتاده بود، شعله‌های حریق هورالعظیم را هم گرفتار خود کرده بود. این دومین بار در تابستان است که بخش عراقی هور در آتش می‌سوزد و دودش به چشم خوزستان می‌رود. نخستین بار در تابستان در مردادماه دود آتش در بخش عراقی هورالعظیم شهرهای خوزستان را تحت تاثیر قرار داد. بنا به اعلام حفاظت محیط زیست اهواز ۲ شهریورماه مجدد دود از تالاب بلند شد. منشاء آن وقوع حریق در بخش عراقی هورالعظیم بود.

سید عادل مولا – معاون محیط طبیعی اداره کل حفاظت محیط زیست خوزستان – شنبه(۱۲ شهریورماه) با اشاره به ادامه حریق در بخش عراقی تالاب هورالعظیم اظهار کرد: امسال حدود ۳۵۰ هکتار از عرصه بخش ایرانی تالاب هورالعظیم دچار حریق شده و هر زمان حریق رخ داده به‌سرعت آتش مهار شده است اما در همین مدت حدود ۲۲ هزار هکتار از بخش عراقی تالاب نیز دچار حریق شده است. اثر منفی حریق در بخش عراقی تالاب هورالعظیم از جمله سرایت آتش‌سوزی به بخش ایرانی و انتشار دود آن که گاهی علاوه بر شهرهای مرزی، اهواز را هم درگیر می‌کند و بر ایران تأثیر می‌گذارد.

به گفته مولا بر اساس آخرین اطلاعات همچنان بخش عراقی تالاب در حال سوختن است و دود در بخش عراق وجود دارد اما رطوبت هوا مانع مشتعل شدن آن است. در صورت کاهش رطوبت و وزش باد به سمت شرقی تالاب ممکن است در روزهای آینده دود ناشی از حریق بخش عراقی هورالعظیم دوباره شهرهای دشت آزادگان، هویزه و اهواز را درگیر کند. با توجه به وسعت دود در منطقه، امکان تصویربرداری از عرصه‌های جدید دچار آتش‌سوزی وجود ندارد اما بر اساس برآورد از اول سال تا اواخر مردادماه، حدود ۲۲ هزار هکتار از بخش عراقی هورالعظیم دچار حریق شده است.

در سطح ملی مکاتبات به منظور کمک برای مهار حریق در بخش عراقی انجام شده اما هنوز نتیجه‌ای به دست نیامده و عراق همکاری لازم را نداشته است. عمده این آتش‌سوزی‌ها به دلایل انسانی و طبیعی رخ می‌دهد؛ از بین بردن علوفه‌های خشک و قدیمی برای استفاده دام یا باز کردن عرصه‌ها به منظور دید و تردد بهتر از مواردی هستند که در عراق قابل کنترل نیستند. با توجه به خشکی، تالاب مستعد حریق است و دمای بالا و دیگر عوامل طبیعی نیز در وقوع این حریق‌ها تأثیر دارند.

محمدجواد اشرفی – مدیرکل حفاظت محیط زیست خوزستان – دود ناشی از آتش‌سوزی در نیزارهای بخش عراقی تالاب هورالعظیم را تاثیرگذار بر برخی از شهرهای استان خوزستان را دانست. این دود در هوای شهرهای هویزه، دشت آزادگان، حمیدیه و اهواز قابل مشاهده است. شهرستان مرزی هویزه به ویژه شهر رفیع، بیشتر تحت تاثیر این دود قرار گرفته‌اند. با توجه به خشکسالی گسترده امسال، بیش از ۹۰ درصد مساحت بخش عراقی تالاب هورالعظیم دچار خشکی کامل شده است و به همین علت بخش عراقی این تالاب دچار حریق شده است.

اخبار کوتاه

توضیحات وزیر صمت در مورد ابهامات واردات خودرو

وزیر صمت گفت: با توجه به ممنوعیت ۴ ساله واردات خودرو، تنظیم آیین نامه واردات باید دقیق انجام می‌شد. در آیین نامه لزوم انتقال فناوری و ارائه خدمات پس از فروش مورد تاکید قرار گرفته است.

رضا فاطمی امین در نشست خبری با بیان اینکه در سال جاری در اکثر محصولات رشد تولید قابل توجه داشته‌ایم که نشاندهنده فعالیت بخش صنعت و معدن و تجارت است، اظهار کرد: در محصولاتی همچون فولاد خام ۵.۲ درصد، محصولات فولادی ۴.۹ درصد، آلومینیوم ۸.۴ درصد، کنسانتره ۲۰ درصد، شیشه جام ۷ درصد، ظروف ۱۷ درصد، خودروی سواری (کامل) ۲۵۰ درصد، پتروشیمی ۹ درصد، پلی استر ۵ درصد، کفش ۳۱ درصد و تلویزیون ۶ درصد رشد داشته‌ایم.

وزیر صمت افزود: البته در تولید محصولاتی مانند کمباین کاهش تولید داشتیم. همچنین در تولید روغن خوراکی و پودر شوینده هم به ترتیب ۲۶ و ۷ درصد افت تولید را تجربه کردیم. این مسأله هم کاملاً قابل توجیه است و بعد از حذف ارز ترجیحی این اتفاق افتاد. البته کاهش تولید به معنای کمبود در بازار نیست، بلکه عرضه و تقاضا متعادل شده است.

وی در پاسخ به سوالی در مورد واردات خودرو، با بیان اینکه ۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی کشور تحت پوشش وزارت صمت است و سهم خودرو از این شاخص ۱۸ دهم درصد است، گفت: واردات خودرو از نظر وزارت صمت بنا به ۳ دلیل بلامانع است زیرا یک فضایی در کشور وجود دارد که قصد ایجاد انحصار و حمایت بی حد و حصر از صنعت خودرو داریم پس با باز شدن باب واردات این انحصار و حمایت شکسته می‌شود.

فاطمی امین گفت: از سویی دیگر به دلیل تراز نبودن بازار خودرو، قیمت‌ها در این بازار دو نرخی شده است که قیمت بازار متناسب با دلار تعیین می‌شود و مردم برای حفظ ارزش پول و سرمایه خودرو می‌خرند.

وی افزود: دلیل سوم این بود که در سبد محصولات داخلی خودروی اقتصادی باکیفیت نداریم. پس از مسیر واردات باید فقدان محصولات اقتصادی را جبران کنیم و بعد به سمت داخلی سازی برویم و این نقیصه را حل کنیم.

وزیر صمت با بیان اینکه آئین نامه واردات خودرو بر اساس این سه معیار تنظیم شد، گفت: با توجه به ممنوعیت ۴ ساله واردات خودرو، تنظیم آئین نامه واردات بسیار حساس بود و باید دقیق انجام می‌شد. در آئین نامه لزوم انتقال فناوری و ارائه خدمات پس از فروش مورد تاکید قرار گرفته است اما آیا این دو بند منجر به ایجاد محدودیت در واردات می‌شود؟ پاسخ منفی است.

فاطمی امین ادامه داد: از سویی دیگر وقتی به عدم تراز بودن عرضه و تقاضا در بازار اشاره می‌کنیم پس خودروی وارداتی شاید سود و هزینه ناعادلانه‌ای برای واردکننده داشته باشد؛ به عنوان مثال اگر خودروی ۴۰۰ میلیون تومانی ۶۰۰ میلیون تومان فروخته شود رانت است. اگر بازار روان بود این اتفاقات نمی‌افتاد اما ما ناگهان قصد باز کردن سد را داریم و اگر هوشمندانه نباشد سیل می‌شود.

عرفه شناور، رانت را از بین می‌برد

وزیر صمت در مورد شناور بودن تعرفه واردات خودرو و احتمال بروز رانت، گفت: اگر تعرفه شناور نمی‌گذاشتیم اولین مطالبه‌گر شما بودید زیرا به دلیل عرضه کم و تقاضا بالا سود زیادی نصیب واردکننده می‌کرد.

وی اضافه کرد: تعرفه شناور رانت را از بین می‌برد. ما سود مجاز را مشخص می‌کنیم و مابه‌التفاوت را به عنوان سود بازرگانی اخذ می‌کنیم.

وزیر صمت تصریح کرد: در واقع ممکن بود بخاطر نامتوازن بودن عرضه و تقاضا، تعیین عدد ثابت برای تعرفه، برای واردکننده سود زیاد و رانت ایجاد کند، بنابراین قرار شد برای از بین بردن رانت، به جای یک سود بازرگانی ثابت، میزان سود واردکننده تعیین شود.

علت عرضه خودروهای خارجی در بورس کالا

وی تصریح کرد: ما گفتیم خودروی خارجی در بورس کالا عرضه شود به شفافیت کمک می‌کند. پس با عرضه در بورس به این اطمینان می‌رسیم که خودرو با چه قیمتی فروخته می‌شود. چه بسا که خودروهایی که در این چند وقت هم در بورس عرضه شد پایین‌تر از نرخ بازار بود.

وزیر صمت اضافه کرد: اگر در بورس بالاتر از قیمت فروخته شد، پول اضافی به خزانه وارد می‌شود. بنابراین سود بازرگانی به صورت پویا تعیین می‌شود تا در این سیاست به درستی عمل کنیم.فاطمی امین تصریح کرد: آئین نامه واردات خودرو منافع غیرمتعارف و غیرمعقول و رانت را از بین برده است و به نفع کل کشور است. وزیر صمت تاکید کرد: وزارت صمت با هیچ خودروسازی مذاکره‌ای برای واردات نکرده است زیرا ما واردکننده نیستیم و فقط ضوابط فنی و استانداردها را تعیین می‌کنیم.

انحصار تولید کم می‌شود

فاطمی امین در مورد تولید خودرو از سوی خودروسازانی غیر از ایران خودرو و سایپا هم گفت: تا سال ۱۴۰۴ معادل ۳۰ درصد از تولید خودرو توسط خودروسازانی غیر از ایران خودرو و سایپا انجام خواهد شد تا تمرکز تولید کم شود.

تعیین سقف ۲۰ هزار دلاری باعث واردات خودروی بیشتری می‌شود

وی در مورد اعمال سقف ارزی برای واردات خودرو، تصریح کرد: منابع ارزی کشور بی انتها نیست از این رو سقف یک میلیارد دلار به اضافه سرمایه گذاری خارجی را برای واردات خودرو در نظر گرفتیم. با این سیاست خودروهای بیشتری وارد می‌شود یعنی به جای واردات یک خودرو ۸۰ هزار دلاری، ۴ خودروی ۲۰ هزار دلاری وارد می‌شود.

وزیر صمت همچنین در مورد احتمال ممنوعیت مجدد واردات خودرو در سال ۱۴۰۶ تصریح کرد: ۵ سال آینده واردات ممنوع نمی‌شود بلکه طبق آئین نامه سرمایه گذاری باید تا ۵ سال بماند.

وضعیت اسقاط خودرو

وی همچنین در خصوص اسقاط خودرو با انجام واردات، اظهار کرد: این موضوع در قانون جدید ساماندهی خودرو اشاره شده که تعداد آنها توسط وزارت صمت و همچنین سازمان ملی استاندارد اعلام خواهد شد.